

Noticiari del mes de maig

JUNTA DIRECTIVA

Extracte de les actes de les sessions.—Comunicació de l'Agrupació Excursionista Júpiter, felicitant el CENTRE pels treballs i gestions que ha realitzat per tal d'obtenir els trens especials a La Molina.

Visita de l'Infant Jaume.—El dia 24, estigué al CENTRE l'Infant Jaume, acompanyat dels seus professors, del canonge doctor Llovera i del guia de la Catedral, senyor Badia. L'objecte de la visita fou poder veure les columnes del temple romà que es conserven en el casal del CENTRE. De passada dedicaren uns moments al Saló d'Actes on, llurs acompanyants, li mostraren, d'entre els quadros que formen la galeria d'excursionistes il·lustres, el retrat de Mossèn Cinto, i li cridà l'atenció el de l'Ali-Bey.

Trens d'estiu per a excursionistes.—Les gestions que el CENTRE realitzava prop de la Companyia del Nord, per tal d'aconseguir l'establiment d'uns trens per a excursionistes durant l'estiu, s'han vist coronades per un falaguer èxit. Aquests trens, d'anada i de tornada, els quals circulen des del dia 25, faran el servei entre Barcelona i Puigcerdà, els diumenges, el dilluns de Pasqua de Pentecostès i el dia de Corpus, i tenen un reduït nombre de parades.

CONFERÈNCIES

La solució al mapa comarcal de Catalunya.—Amb aquest títol el senyor Antoni Gallardo donà, el dia 2, una conferència en la qual explanà uns punts de vista totalment nous i que poden donar, amb relativa poca feina, la tan desitjada solució al problema co-

marcal de casa nostra. La base de la seva argumentació fou la d'abandonar en absolut la investigació a base de fronteres, o sigui, la de dividir el territori en comarques, procediment del qual, tant la raó com l'experiència, han demostrat la falsedat, i cercar solament la delimitació del veritable nucli de cada comarca, sense pensar en la veïna, i deixar sense apel·lació comarcal tots aquells territoris que, en realitat, no pertanyin a cap comarca.

Reforçà aquest raonament amb l'aportació de nombroses dades i l'exemple dels altres països, on no s'han atrevit mai a dividir llur territori en comarques; recalçà l'exemple d'Espanya on, malgrat les seves nombroses apel·lacions comarcals no és possible de limitar-les en la forma atapeïda i enganxada que tant ha plagut als nostres geògrafs, si no és afiliant províncies senceres a comarques de les quals estan separades més de 100 kms.

Passà, després, a la manera pràctica de resoldre la formació d'aquest mapa que, una vegada conegut i aprovat, podria ésser la base per a una divisió, tal com s'ha fet fins ara, però sense la responsabilitat d'una cosa mal feta, sinó com a divisió pràctica que molt bé podria anomenar-se «Mapa de Catalunya, basat en les denominacions comarcals».

Sumatra, la perla de l'Índia holandesa.—Sota aquest tema, i il·lustrada amb nombroses i belles projeccions, el dia 16, donà una conferència el senyor Adolf Zerkowitz, la qual, per l'interès que despertà, publicarem íntegrament en el BUTLLETÍ.

Repartiment de premis dels concursos d'skis.—El dia 23, se celebrà el repartiment de premis als guanyadors dels concursos d'skis celebrats a La Molina durant la darrera temporada, del qual donem una ressenya en el BUTLLETÍ.

Un viatge a Santiago de Galícia.—Donà una conferència sobre aquest tema, el dia 30, el senyor Bonaventura Bassegoda i Musté. Descapdellà amb tota riquesa de detalls l'esmentat tema i l'il·lustrà amb la projecció d'escollides i interessants diapositives.

SECCIÓ DE FOLKLORE

Agrupació dels Mantenedors dels Goigs.—Els membres que integren aquesta Agrupació s'han reunit com de costum, per tal de treballar en les tasques de la seva especialitat.

SECCIO DE FOTOGRAFIA

Durant el mes, aquesta Secció ha realitzat les següents sortides: dia 4, excursió a la Conreria, Martorelles i Sant Fost; dia 11, visita a l'església de Sant Pau del Camp; dia 18, excursió a Poblet, amb motiu de l'Aplec de les comarques tarragonines.

SECCIÓ D'ESPORTS DE MUNTANYA

Aquesta Secció ha efectuat, durant el mes, les següents excursions: dia 4, amb skis, al Pedró dels Quatre Batlles, des de La Molina; dia 11, a Núria, pujant al Puigmal per la Coma de l'Embut, i a Noufonts i Noucreus per la coma de Noufonts, també amb skis; dia 18, a la Riera de les Gorgues, des de Manlleu, i retorn per la Teuleria i Roda.

El dia 25, en celebració de la temporada de neu, tingué lloc un banquet a les Fonts de Terrassa.

Les llibretes als cims dels Pireneus.—La Secció d'Esports de Muntanya fa anys empenyé la tasca de dipositar a un determinat nombre de cims dels Pireneus Català i Central, unes llibretes especials, recobertes d'una caps de zenc, per a signar-hi els excursionistes que visitessin les regions veïnes, a l'objecte de portar un registre d'ascensions.

La pràctica d'uns anys, ha demostrat que sempre no és respectada aquesta llibreta-registre, i sovintment desapareix dels cims on ha estat dipositada. Volent renovar aquest costum, hom prega els socis i excursionistes que visitin el Pireneu, que vulguin comunicar a la Secretaria del CENTRE si troben la llibreta als cims que detalllem a continuació, els quals, en el seu temps, foren proveïts d'aquest mitjà per a recordar la història del pas dels alpinistes pels cims.

Ha estat dipositada llibreta al:

Pic Oriental dels Encantats, 2731 m.—Pic Peguera, 2982 m.—Punta alta dels Còmolos Bienes, 3007 m.—Montarto d'Aran, 2827 m.—Biciberri Septentrional, 3004 m.—Pic de Mulleres, 3005 m.—Pic de Malibierna, 3067 m.—Pic de Perdiguero, 3220 m.—Pic de Posets, 3367 m.—Cim del Mont Perdut, 3352 m.—Pic de Bastiments, 2881 m.—Puigmal, 2912 m.—Pic Occidental del Pedraforca, 2445 m.—Cim de Canal Baridana a la Serra de Cadí, 2597 m.—Tossal de Maranges o Puigpedrós, 2914 m.—Mont Saliente (Pallars), 2845 m.—Pic Occidental dels Encantats, 2734 m.—Pic de Subenulls, 2952

—Gran Tuc de Colomés, 2930 m.—Pic Oriental de la Maladeta, 3204 m.—Pic Russell, 3201 m.—Gran Batchimala o Pic Schrader, 3177 m.—Pic Negre d'Envalira, 2812 m.—Pic d'Estanyó, 2911 m.—Monteixo o Pic d'Areo, 2905 m.—Pica d'Estats, 3141 m.—Puig d'Alp, 2537 m.—Pic de la Munia, 3159 m. A més, Puigmajor (Mallorca), 1455 m.

La Secció d'Esports de Muntanya recorda als seus socis que disposa de set tendes de campanya amb doble sostre, d'una capacitat normal de 3 individus, les quals té a llur disposició, prèvies les formalitats de llogater que té dictades.

Els possibles interessats són pregats d'indicar les dates en les quals pensen d'ocupar-les, i el nombre de tendes, per tal de preparar torns.

Del 12 al 20 de juliol, aquesta Secció prepara un campament col·lectiu a la regió de Llosàs, extremadament interessant i desconeguda, situada a la part Sud de la cresta de la Maladeta. Els organitzadors rebran amb satisfacció tota mena de suggestions i ajudes per a treure el major resultat d'aquest propòsit.

Els interessats poden passar per la Secció a inscriure's.

SECCIÓ DE GEOGRAFIA I GEOLOGIA

Durant aquest mes han continuat les lliçons del Curs de Geografia de Catalunya, que explica el Professor senyor Pau Vila, a les quals assisteixen bon nombre d'estudiosos de la nostra geografia.

SECCIÓ D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA

Escultura egípcia.—Els dies 1, 8 i 22 donà tres conferències el senyor Pelegrí Casades i Gramatxes, en les quals parlà de l'art esmentat i les ilustrà amb la projecció de nombroses diapositives.

Visita a la Torre de Pinós.—El dia 11, aquesta Secció realitzà una excursió a Badalona, per tal de visitar la Torre de Pinós, propietat del senyor Marquès de Barberà.

Els socis que hi concorregueren foren molt amablement atesos i trobaren tota mena de facilitats per a efectuar tan interessant visita, de la qual restaren molt satisfets.

El Santuari del Miracle (Riner).—El dia 15, donà una conferència el doctor senyor Josep Garrut, sobre el tema esmentat, que fou la continuació de la que donà el mes d'abril, totes dues ilustrades amb interessants projeccions. Les ressenyem conjuntament.

En començar, declarà que la història d'aquest Santuari té origen en l'aparició de la Verge a dos pastors, en 1458, en el lloc on avui està enclavat, el qual fou construït de nou en 1733.

En la plaça d'enfront de l'església hi ha una monumental creu de pedra, del segle XVI, d'estil gòtic, la qual porta gravada la llegenda que explica l'aparició.

A poca distància del Santuari hom troba la capella de Sant Jordi, i, enfront, una creu i un temple. A aquest lloc s'atribueix la desaparició de la Verge.

No molt separada del Santuari existeix una pedra que hom diu que pertany a la prehistòria, la qual anomenen, els veïns de la rodalia, «pedra de la Mare de Déu». Aquesta pedra és de forma irregular, ovalada, i la fantasia popular li atribueix propietats miraculosament curatives.

Més enllà, hi ha l'ermita de Sant Gabriel, situada al cim més alt d'aquella contrada, la qual cosa fa que sigui visible des de tots els llocs, muntanyes i fondalades.

Descrits els contorns del Santuari del Miracle, el conferenciant passà a ocupar-se de l'església del mateix.

Aquesta - diu - és d'estil barroc, el qual es ressent d'un marcat novo-classicisme; forma una sola nau amb sis capelles laterals, i en manquen construir quatre, així com la façana principal, que no està acabada.

L'altar major és un dels exemplars barrocs millors i més ben conservats que tenim a Catalunya.

El conferenciant descriví, amb tota riquesa de detalls, la imatge de la Verge, el cambril, la capella del Sant Crist amb el seu magnífic retaule, les pintures del segle XVI, les restes de l'església primitiva, les creus de terme distribuïdes pels camins d'aquelles contrades, etc.

Parlà, també, de la casa dels administradors del Santuari, la qual ofereix un aspecte de veritable palau, amb la seva notable escala de pedra, renaixement pur, al peu de la qual hi ha una estàtua de marbre blanc, anomenada l'«home del miracle».

El doctor Garrut posà fi a la seva interessant conferència, referint-se a les festes i processons que se celebren en el Santuari i al culte del mateix. Descriví la mongia o convent, en la sala capi-

tular de la qual hi ha unes notables pintures de Lluís Graner, i, finalment, es referí als nombrosos goigs dedicats a la Verge del Miracle, així com relacionà les parròquies veïnes, algunes de les quals estan enclavades en el mateix terme municipal del Riner, població que dista sis quilòmetres del Santuari.

Visita al museu-biblioteca Soler i Palet.—El dia 18, un grup de socis d'aquesta Secció realitzà una excursió a Terrassa per tal de visitar el museu-biblioteca Soler i Palet. Aprofitant l'excursió, visitaren, també, les esglésies romàniques Sant Miquel, Santa Maria i Sant Pere. En totes aquestes visites foren acompanyats i amabilíssimament atesos per una comissió de l'Ajuntament, una altra del Centre Excursionista de Terrassa i una altra del Patronat de l'esmentat museu-biblioteca.

*

Curset sobre «Els accidents d'alpinisme i esports de neu».—Aquest curset que explica el doctor Lluís Ribó i Rius, i les primeres lliçons del qual han tingut lloc durant el mes de maig, s'ha vist concorregut amb l'assistència de diversos socis del CENTRE, els quals, a la condició d'entusiastes skiadors uneixen l'interès per a adquirir coneixements de tanta utilitat com són els que, en divulgar-los amb aquest curset, es posen a l'abast de tots.

BIBLIOTECA

REVISTES INGRESSADES ÚLTIMAMENT. - SUMARIS RESUMITS

VOYAGES... A TRAVERS L'ACTUALITÉ MONDIALE

Revire, Jean. *Perdrons-nous le Sarre?* 1930-163.—Chenet, Georges. *Nécropole de rois sur la Côte des Dieux.* 1930-167.—Condroyer, Emile. *En partant pour Terre-Neuve.* 1930-171.—Collet, Georges. *Les perles fines de culture.* 1930-175.—Forsant Octave. *Le Scoutisme.* 1930-183.—Lot, Fernand. *Scènes et paysages de France. Le pays basque.* 1930-199.—Fournier, Christiane. *Les petits métiers tonkinois.* 1930-203.—Condroyer, Emile. *Les inondations du Midi: L'aspect du désastre.* 1930-207.—Mauberna, Jean.—*La mission Foureau-Lamy.* 1930-216.—Cramois, André. *L'électrification des campagnes.* 1930-218.

LE GROTTÉ D'ITALIA

La riunione degli speleologi italiani all'Istituto di Paleontolo-

gia Umana. 1930-1.—Mochi, Aldobrandino. *Un bel compito paleontologico per gli speleologi*. 1930-9.—Bataglia, Raffaello. *Notizie sulla stratigrafia del deposito quaternario della Caverna Pocala di Aurisina*. 1930-17.—Fracasso, Bortolo. *Grotte del Vicentino*. 1930-45.—Gianotti, Rodolfo. *Il Monte Pisano e le sue grotte*. 1930-50.—Giannotti, Rodolfo. *La Grotta del Monticello*. 1930-59.

NOVES ADQUISICIONS

- DOMENECH Y ROURA, FÈLIX.—*Nobiliari General Català*. Vol. III.—Barcelona, 1928.
- Ski. Annuaire de l'Association Suisse des Clubs de Ski*. XX-XXV. Jahrgang.—Bern, 1925-1929.
- INSTITUTO GEOLÓGICO Y MINERO DE ESPAÑA.—*Mapa geológico. Memoria explicativa de la hoja n.º 421*. Barcelona.—Madrid, 1928.
- OLIVERO, EUGENIO.—*L'Antica Chiesa di San Costanzo sul Monte (Cuneo)*.—Torino, [1929].

DONATIUS

- CHEVALIER, MARCEL.—*Les Paysages Catalans*.—París, 1929. (de l'autor).
- TELL LAFONT, GUILLEM A.—*Poesies*.—Barcelona, 1929. (dels senyors Vidua i fills de l'autor).
- DOMENECH, IGNASI.—*El Carnet de Cuina de l'Excursionista*.—Barcelona, [1929]. (de l'autor).
- CHEVALIER, MARCEL.—*Contribution a l'Etude du Volcanisme en Catalogne*.—Madrid, 1929. (de l'autor).
- PIFERRER, PABLO Y PI MARGALL, FRANCISCO.—*España. Sus Monumentos y Artes. Su naturaleza e Historia. T. I. Cataluña*.—Barcelona, 1884. (del senyor Josep Danés i Torras).
- BASSEGODA, B.—*Pedralbes*.—RODRIGUEZ CODOLÀ, M.—*Las Pinturas Murales de Ferrer Bassa*.—Barcelona, 1929. (del senyor Bonaventura Bassegoda).
- PANADÉS, M.—*Guia itinerari per a visitar les principals explotacions mineres de Catalunya (original)*.—1925. (de la Secció d'Enginyeria del CENTRE).
- FILELLA, SALVADOR.—*Guia itinerari per a visitar les més importants obres d'enginyeria de Catalunya (original)*.—1926. (de la Secció d'Enginyeria del CENTRE).

BUTLLETÍ DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA*Publicació mensual*

Un vol. anyal de 384 pp. text, 96 pp. làmines i nombrosos gràfics,
i un SUPLEMENT de 192 pp.

Abonament: Socis del CENTRE, 15 pessetes anyals

SUMARI DEL BUTLLETÍ DE JUNY DE 1930

Escalades pirenenques, per LLUÍS ESTASEN.—IV Aplec Excursionista de les Comarques tarragonines.—Memòria del Secretari de la Secció d'Esports de Muntanya.—Bibliografia (M. P. Sandiümenge. La Masia Catalana)

LÀMINES

XXXIX. *Les Agudes des dels Encantats. En les crestes de les Agudes.—XL. Un dels cims de les Agudes. Un dels sentinelles de la bretxa.—XLI. Els Basieros des de la cresta Sud. Els dos Basieros.—XLII. En la cresta S. del Basiero. El Basiero i Saliente.—XLIII. Cresta S. del Basiero: La punta de Sageta. Encantats: El Sifó.—XLIV. Encantats: Paret S. Pas de l'Escala. Pic Nord des de l'Enforcadura.—XLV. Poblet: Aplec Excursionista de les Comarques tarragonines.—XLVI. Sortida de la cursa de baixada: Cim de Puigllançada-Font-Canaleta. Copes i premis atorgats en els concursos d'skis, hivern de 1929-1930, per LLUÍS ESTASEN, F. BLASI, J. M.^a ROS i A. OLIVERAS*

GRAFICS

Les Agudes des dels Encantats.—Ascensió al pic N. des de l'Enforcadura, per LLUÍS ESTASEN